הערוך מפרנדסין וכן איתא

במשנה שבמשניותו. ג) ועי

קיא א מיי׳ פ״א מהל׳ מעניות הל״ז טוש״ע א"ח סי' רמט סעיף ד נו מי מקעב סעיף ב]: [וסי' תקעב סעיף ב]: ב מיי' פכ"ז מהלכוי

שבת הלכה יב סמג לאוין סו טור ש"ע א"ח סי תה קעיף ה: ב ג מיי׳ שם טוש״ע שם

סעיף ו: ג ד מיי' שם הלכה יג טוש"ע שם סעיף ז: ה [טוש"ע א"ח סי' קנו סעיף א]: סעיף מן. ד ו מייי שם הלכה יב טוש"ע א"ח סיי תה

:סעיף הזח מיי שם הלכה יג טוש"ע שם סעיף ח: ו ט י מיי׳ שם הלכה טו סמג שם טור ש"ע א"ח

סיי תו: ז כ ל מייי פ״ה מהלכות י״ט הלכה י טוש״ע א״ח סי תה סעיף ט:

רבינו חננאל וקיימא לן כר׳ יוסי וכדדרש מר זוטרא משמיה דרב הונא הלכה מתענה ומשלים. ירושלמי מודים חכמים לר' יהוד' בשני ימים טובים של ראש השנה שהם מתקנת ביאים הראשונים, מי גרם לי להיות שומר שני ימים טובים בסוריא על שם שלא שמרתי יום אחד בארץ ישראל, סבורה אני שמקבלת שכר על השנים על אחד, והוא הדין לשני חלות בסוריא. ר' יוחנז קרי עלייהו וגם אני נתתי להם חקים לא טובים. הדרן עלך בכל מערבין מי שהוציאו[הו] גוים או רוח רעה אין לו אלא ר׳ אמות. החזירוהו כאילו לא יצא כו'. (ל)גוים ורוח רעה ועניות מעבירין את האדם על דעתו ועל אונ האום על דעונו דעת דעת המקום ,פי', גוים ורוח רעה כופין אותו בעל כרחו. עניות נמי דכתיב פן איורש וגנבתי. ד למאי נפקא מינה לבקש רחמים ויצילהו הקב״ה מהן. ועוד דיקדוקי עניות וחולי מעים והרשות, כיון . שיש להז יסוריז בעולם אשה רעה למאי נפקא ינו למא נפקא לקבולי מאהבה. הרשות, עבודת השרים והשלטונים. זוותא תכריכין. אמר רב נחמן אמר שמואל יצא לדעת אין לו אלא ד' אמות. אע"פ שהחזירוהו גוים בעל כורחו, כיון דיציאתו ר׳ אמות. בעו מיניה מרבא ביוז דתנז מי שהוציאוהו אלא ד׳ אמות, אם הוצרך לנקביו. פי׳ השתנת מים והוצאת ריעי מה יעשה. ופשט ליה יצא לחוץ ייעשה צרכיו. דגדול כבוד הבריות שדוחה את לא תעשה שבתורה, שנאמר באבידת (אחר) [אחיר] לא תוכל להתעלם וכתי והתעלמת מהם, ואמרו

חכמים פעמים שאתה

דאי סלקא דעסך אכולהו. אמרה רב יהודה: הא בעי מיניה רבה מרב יהודה. כדאמרינן לעיל [מ:] אתא לקמיה דרב יהודה ולא הוה בידיה: מסענה ומשלים. בערב שבת: הא בעי רבה מרב הונא. לעיל נשסן ולא פשט ליה: לבחר דשמעה. רב הונא מרב להאי אבל חכמים אומרים הדר אגמריה למר זוטרא (4) ומקמיה דלישמעיה בעא רבה מיניה ולא פשט ליה: הכא נמי. דרב יהודה לא תיקשי: הא מקמי דשמעה. מרב: הא לכסר דשמעה. רב הונא ורב יהודה תלמידי דרב הוו: הדרן עלך בכל בערבין

> והלכתא מתענה ומשלים. פירוש אם ירנה להשלים דשרי להשלים דבעיא הוא אי שרי להשלים אי לא:

קומורי אמר לי בשם ה"ר ידידיה דאפילו ר" יוסי ל"פ אלא דיכול להשלים מיהו גם ר׳ יוסי מודה אי אינו רוצה להשלים הרשות בידו ור' יהודה אמר אסור להשלים ואיו נ"ל מדקאמר ר' יוסי אי אתה מודה לי בט׳ באב שחל להיות באחד בשבת שהוא מתחיל מבע"י והתם ע"כ דחייב האמר דומיא דהכי ע"ש דחייב להשלים קאמר] [רש"ל בשם תוס' שאנ"ץ]:

הדרן עלך ככל מערבין

שהוציאוהו. על דעתו ועל דעת מיי קונו. ואע"ג דאיכא נמי כשפים שמכחישין פמליא של מעלה נראה דהוי בכלל רוח רעה וילר הרע אע"ג דמשמע בפ׳ ואלו מגלחין (מו״ק ד׳ יו.) דפעמים שילרו מתגבר עליו ואינו יכול לכופו מ"מ אדם יכול ליזהר שלא יכא לידי כך: הרשות. פי׳ רבינו חננאל עול מלכות עובדי כוכבים יי כדאמר במסכת אבות ופ"ב מ"ג) הוו זהירין ברשות ורש"י פירש נושה: לצדדין קתני. אחזר לדעת לח רצה לתרן כך לצדין

קתני דסוף סוף אהחזירוהו ל"ל לעולם ללדדין קתני ש (ועוד) דניחא ליה לפרש שיתקיימו דברי רב נחמן הראשונים: לא הפסידו את מקומן. אע"ג דהבא מחוץ לתחום אסור למי שנשתלח לו הני מילי התם דאיתיה חוץ לתחום אבל הכא דהשתא הם במקומן שרי אפילו להאי דאפקא ולא דמי למבשל בשבת י במזיד לא יאכל

דהתם הוי איסור דאורייתא: לא יאכלו. משמע לשום אדם לא יאכלו ואף על גב דהבא בשביל ישראל זה מותר לישראל אחר כיון שנעשה איסור על ידי ישראל החמירו:

אימא יצא לדעת והחזירוהו נכרים אין לו אלא ד"א הא נמי תנינא הוציאוהו והחזירוהו כאילו לא יצא הוציאוהו והחזירוהו הוא דכאילו לא יצא אבל יצא לדעת לא יו מהו דתימא לצדדין קתני מי שהוציאוהו נכרים וחזר לדעת אין לו אלא ד' אמות אבל יצא לדעת והחזירוהו נכרים כאילו לא יצא קמ"ל בעו מיניה מרבה הוצרך לנקביו מהו אמר להם י "גדול כבוד הבריות שדוחה את לא תעשה שבתורה אמרי נהרדעי יאי פיקח הוא עייל לתחומא וכיון דעל על א"ר פפא פירות שיצאו חוץ לתחום וחזרו י אפילו במזיד לא הפסידו את מקומן מ"ט אנוסין נינהו איתיביה רב יוסף בר שמעיה לרב פפא ר' נחמיה ור' אליעזר בן יעקב אומרים לעולם אסורין עד שיחזרו למקומן שוגגין בשוגג אין במזיד לא

אלפים אמה אם יו"ט הוא ואי שבת רבי אלפים אמה אם יו"ט הוא ואי שבת מותרין לאכילה במקום שחזרו: אנוסים היו. על ידי המוציאן: אסורין. לווז אותן מארבע אמותיהן ולא לאוכלן אפי חזרו אלא אם כן חזרו שוגגין אבל מזיד לא: הכי גרסינן סנאי היא דסניא פירוס שיצאו חוץ לסחום בשוגג יאכלו

מותריון, ד) ופסחים קיג:ן, ה) וו"ל כש"י בע"ו יו. ד"ה בור שהוליחוהו נכרים. חוץ לתחום: דתא תכריכין נידה לדרך (בראשית מב) מתרגמינן או רוח רעה. שנכנם בו שד זוודיו לאורחא ותכריכיו הו ונטרפה דעתו ויצא חוץ לתחום ואחר לידה לדרך למתים עכ"ל], 1) ברכות יט: שבת פא: לד: כך נשתפה והרי הוא חוץ לתחום: החזירוהו. לתוך התחום: לחילו לח מנחות לו: ומגילה ג:ז. ו) במ"ח: כלום. ק) בק"ח יצא. והרי כל העיר לו כד׳ אמות ליתא עובדי כוכבים, ע) ר"מ כבתחילה וחוצה לה אלפים אמה לכל מ"ו. י) שבת לת., רוח: הוליכוהו לעיר אחרת. והרי היא ° מוקפת מחילות: או שנתנוהו

בדיר או בסהר. שהן מוקפין והיקיפן

גדול: מהלך אם כולה. דהואיל

ומוקפת מחילות הרי היא כד' אמות:

מפלנדרסין. שם מקום: והפליגה.

כשהיא מתרחקת משפת הים ונכנסת

לאמצעו קרי ליה הפלגה ולשון לע"ו

הוא שהורין לשלולית הים פילג״א:

הלכו אם כולה. היו מהלכין בכל

הספינה דאע"פ שהספינה הולכת

בשבת וילאו חוך לתחום הוו כמי

שינא חוץ לתחום וניתן בדיר או

בסהר שהספינה מחיצות לה: שרצו

להחמיר. בגמרא [מג.] מפרש: לנמל.

פורט"ו בלע"ז ששם הספינות יולאות

מן הים לשפתו: מה אנו לירד.

מן הספינה לתוך העיר כלומרי

באנו מחוץ לתחום משחשיכה: גם' והרשות. מי שיש לו נושין:

להבלינהו מחהבה. דמכפרי עליה:

כשהן מספרים. אפי׳ יש בהן חיות

הרבה שמדברים אעפ"כ מתין פתאום:

הדרוקן. חולי הפה (ם מושג"ה:

ווודסת. לומן תכריכין: חור לדעת.

מי שהוליאוהו נכרים וחזר לדעת לתוך

התחום לא הוי כהחזירוהו דתנן

במתני׳ כאילו לא יצא: מהו דתימא.

מתני׳ ללדדין קתני והחזירוהו דסיפא

מילתא באפי נפשה היא ולאו אהוליאוהו

נכרים קאי והכי קאמר מי שהוליאוהו

נכרים בין כשהוא עומד בחוץ בין

שחזר לדעת אין לו אלא ד' אמות

ומי שהיה חוך לתחום והחזירוהו

נכרים בין שהיתה יניאתו ראשונה

לדעת בין שלא לדעת אלא באונס הוי כאילו לא ילא: קמ"ל. ר"נ

דסיפא דמתני' ארישא מהדר:

הולרך לנקביו. זה שהוליאוהו נכרים

מהו לנחת מד' חמותיו: חת לח

מעשה שבמורה. לאו דלא תסור

(דברים יז) ותחומין נמי דרבנן: אי

פיקח הוא. האי דנלרך לנקביו ויהבו

ליה רבנן רשות למיפק חוץ לארבע

אמותיו: עייל לתחומא וכיון דעל

על. ומותר כאילו לא יצא דהא

ברשות על ולא גרע מהחזירוהו:

פירות שילאו חוץ לחחום וחזרו.

ביום טוב לא הפסידו מקומן וכל

העיר להן כד׳ אמות ויש להן לכל רוח

הגהות הב"ח (**ה)** רש"י ד"ה לבתר וכו" ומקמיה זוטכא דווורווד חולי הפה. נ"ב במס' שבת הבטן ח"ל הגמ' שם שנדון בהדרוקן שנא' ומכות חדרי :כטן ע״כ

גליון הש"ם

גם' אי פקח הוא. עי' לקמן דף מד ע"ב מוס' ד"ה ומר סבר: רש"י ר"ה וכו' מוקפת מחיצות. עי' לקמן דף מז ע"ב בתוס' ד"ה דכולה:

לעזי רש"י

פיליג"א. הים הפתוח. פורט"ו [פור"ט]. נמל. מושג"א. פטרת (מחלת

רב ניסים גאון אמר להו גדול כבוד הבריות שדוחה את לא שבתורה. כבר למעלה דהני פירשנוהו מילי בלאו דלא תסור. אבל לאו דאורייתא לא דחי. ופירושו בברכות בפרק מי שמתו מוטל

לפניו.

דאי סלקא דעתך אכולהו הא בעי מיניה רבה מרב יהודה ולא פשם ליה ולמעמיך הא דדרש מר זומרא משמיה דרב הונא הלכה מתענה ומשלים הא בעא מיניה רבה מרב הונא ולא פשט ליה אלא הא מקמי דשמעה והא לבתר דשמעה הכא נמי הא מקמי דשמעה הא לבתר דשמעה 🌣 דרש מר זומרא משמיה דרב הונא א הלכה מתענין ומשלימין:

הדרן עלך בכל מערבין

מל ב שהוציאוהו נכרים או רוח רעה אין לו אלא ד' אמות החזירוהו כאילו לא יצא הוליכוהו לעיר אחרת נתנוהו בדיר או בסהר ר"ג ור' אלעזר בן עזריה אומרים י מהלך את כולה רבי יהושע ור"ע אומרים אין לו אלא ד' אמות: מעשה שבאו י מפלנדרסין והפליגה ספינתם בים דר"ג ורבי אלעזר בן עזריה הלכו את כולה ר' יהושע ור"ע לא זזו מד"א שרצו להחמיר על עצמן פעם אחת לא נכנסן לנמל עד שחשיכה אמרו לו לרבן גמליאל מה אנו לירד אמר להם ⁰ מותרים אתם שכבר הייתי מסתכל והיינו בתוך התחום עד שלא חשיכה: גמ' ת"ר ג' דברים מעבירין את האדם על דעתו ועל דעת קונו אלו הן עובדי כוכבים ורוח רעה ה ודקדוקי עניות למאי נפקא מינה למיבעי רחמי עלייהו ג' אין רואין פני גיהנם אלו הן דקדוקי עניות וחולי מעייז והרשות ויש אומרים אף מי שיש לו אשה רעה ואידך אשה רעה מצוה לגרשה ואידך י זימנין דכתובתה מרובה אי נמי אית ליה בנים מינה ולא מצי מגרש לה למאי נפקא מינה לקבולי מאהבה שלשה מתין כשהן מספרין ואלו הן חולי מעיין וחיה והדרוקן למאי נפקא מינה למשמושי בהו 🔊 זוודתא: אמר רב נחמן אמר שמואל יצא לדעת אין מכלל לו אלא ארבע אמות פשימא השתא מי מרבע אמות נכרים אין לו אלא ד' אמות יצא לדעת מיבעיא אלא י אימא חזר שהוציאוהו נכרים אין לו אלא ד' אמות יצא לדעת מיבעיא אלא י אימא חזר לו אלא ארבע אמות פשיטא השתא מי

לדעת אין לו אלא ד"א הא נמי תנינא החזירוהו נכרים כאילו לא יצא החזירוהו הוא דכאילו לא יצא אבל הוציאוהו נכרים וחזר לדעת אין לו אלא ד"א אלא תנאי היא דתניא לפירות שיצאו חוץ לתחום בשונג יאכלו במזיד לא יאכלו

ולא גרסינן הכא וחזרו: בשוגג יאכלו. במקום שהן שם אם יש אדם שעירב לאוחו לד או שהיו בני עיר אחרת סמוכים להן:

והו פי׳ כיון דעל על. ואמר רב פפא פירות שיצאו חוץ לתחום וחזרו אפילו במזיד לא הפסידו את מקומן, מ"ט אנוסין נינהו. כלומר לאו בני דיעה נינהו. ומותבי על רב פפא פירות שיצאו חוץ לתחום וחזרו אפילו במזיד לא הפסידו את מקומן, מ"ט אנוסין נינהו. כלומר לאו בני דיעה נינהו. ומותבי על רב פפא מדברי ר׳ נחמיה ור׳ אליעזר בן יעקב. ופריק תנאי היא דתניא פירות שיצאו חוץ לתחום וחזרו כו׳.